

به کجا و چگونه

نیم‌نگاهی به آرمان کمال و راه رسیدن به آن

www.ketab.ir

محمد عالم‌زاده نوری

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

۱۳۹۹

www.ketab.ir

عالمزاده نوری، محمد، ۱۳۳۹ -

به کجا و چگونه؟ نیهنگاهی به آرمان کمال و راه رسیدن به آن / محمد عالمزاده نوری -

قم: مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام، ۱۳۹۱.

۲۱۶ ص. (مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام؛ ۳۹۰. اخلاق؛ ۵۳).

ISBN: 964-411-219-9

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. [۲۱۱] - [۲۱۵]؛ همچنین به صورت زیرنویس.

۱. خودسازی (اسلام). ۲. خودشناسی (اسلام). ۳. خودسازی (اسلام) - احادیث. ۴. اخلاق اسلامی. الف. مؤسسه آموزشی و پژوهشی

امام خمینی علیه السلام، مرکز انتشارات. ب. عنوان. ج. عنوان: نیهنگاهی به آرمان کمال و راه رسیدن به آن. د. فروست.

۲۹۷ / ۶۳

BP ۲۵۰ / ع۲ ب ۹

شماره ردیف ۳۹۰
شماره موضوعی اخلاق-۵۳
۱۳۸۵-۲۳

■ به کجا و چگونه؟ نیم‌نگاهی به آرمان کمال و راه رسیدن به آن

www.ketab.ir

● مؤلف: محمد عالم‌زاده نوری

● ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام

● نوبت و تاریخ چاپ: چهارم، تابستان ۹۹

● چاپ: افق

● شمارگان: ۳۰۰

● قیمت: ۳۱۰۰۰ تومان

● دفتر مرکزی: قم، خیابان شهید کوی ممتاز، پلاک ۲۸

● تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۲۲۶

● شعبه تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و شهید منیرى جاوید، ساختمان شماره ۳۱۰، طبقه سوم، واحد ۱۱۲

● تلفن و نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۶۶۱۲۱

● شعبه مؤسسه امام خمینی (ره) قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

● تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۳۴۲۹

فهرست مطالب

این نوشتار.....	۹
فصل اول: به کجا؟.....	۱۳
پرسش نخستین.....	۱۵
اهمیت بحث.....	۱۷
فرضیه‌ها.....	۱۸
۱- علم.....	۱۸
۲- ثروت.....	۱۹
۳- عبادت.....	۲۱
فرضیه‌های دیگر.....	۲۲
پاسخ‌های بدون پشتوانه.....	۲۴
راه کشف پاسخ.....	۲۷
پاسخ اول: توحید و بندگی الله.....	۳۲
اله‌های دیگر.....	۳۴
۱- هواها و هوس‌ها.....	۳۴
۲- آداب و رسوم.....	۳۵
۳- عادت‌ها.....	۳۶
۴- دیگر ضعف‌ها و انفعالات نفسانی.....	۳۶

- ۳۷ ..... هـ دیگران
- ۴۸ ..... پاسخ دوم: تقوا
- ۵۲ ..... پاسخ سوم: رضایت پروردگار
- ۵۷ ..... پاسخ نهایی
- ۶۲ ..... مخالفت یا عبودیت؟
- ۷۷ ..... ارزش عمل
- ۸۳ ..... معرفت و عبودیت
- ۸۷ ..... انسان بر قلّه کمال
-
- ۹۳ ..... فصل دوم: چگونه؟
- ۹۶ ..... اصل اول: استعانت، اعتصام
- ۱۰۰ ..... اصل دوم: همت عالی
- ۱۰۵ ..... اصل سوم: عمل
- ۱۰۵ ..... (۱) دانستن برای عمل
- ۱۰۶ ..... (۲) می دانی، عمل کن
- ۱۰۸ ..... (۳) فقط هر چه می دانی عمل کن. نمی دانی، عمل نکن
- ۱۱۰ ..... (۴) عمل کنی، می یابی
- ۱۱۴ ..... (۵) عمل نکنی، نمی یابی
- ۱۱۵ ..... (۶) خطر از دست دادن یافته ها
- ۱۱۹ ..... شرط اول تکلیف: علم
- ۱۲۱ ..... شرط دوم تکلیف: توان و اختیار
- ۱۲۴ ..... شرط سوم تکلیف: توجه
- ۱۲۶ ..... برکت استفاده از سرمایه

فهرست مطالب - ۷

۱۲۸	.....	اصل چهارم: ذکر
۱۳۳	.....	۱- تفکر
۱۳۴	.....	۲- موعظه
۱۳۵	.....	۳- مشاهده
۱۳۷	.....	۴- تجربه
۱۳۹	.....	۵- تداعی معانی
۱۴۳	.....	نتایج و نکات
۱۵۲	.....	اصل پنجم: تجدید نیت
۱۵۸	.....	اصل ششم: توان سازی
۱۵۹	.....	فواید ملکه
۱۶۲	.....	پیدایش ملکه
۱۷۳	.....	اول: مداومت و استمرار
۱۷۵	.....	دوم: تدریج
۱۷۷	.....	سوم: حفظ رغبت نفس
۱۷۹	.....	چهارم: استقامت
۱۸۱	.....	پنجم: اقدام (پرهیز از تسویف)
۱۸۳	.....	اصل هفتم: برنامه ریزی
۱۸۷	.....	اصول حاکم بر برنامه
۱۸۷	.....	اصل اول: جامعیت
۱۸۸	.....	اصل دوم: هماهنگی و توازن، تناسب تقریبی
۱۹۲	.....	اصل سوم: تنوع
۱۹۴	.....	اصل چهارم: برخورداری از نگاه کلی
۱۹۵	.....	اصل پنجم: زمان مندی

این نوشتار

جوان، از آن روز که به بلوغ می‌رسد، به موازات رشد جسمی و عقلی، فطرت آرمان‌خواهی و حقیقت‌طلبی در وجودش شکوفا می‌گردد و در جستجوی کمال و سعادت، حرکتی نو می‌آغازد. این تقاضای درونی که شعله‌های بلند جوشش را در او برمی‌افروزد، با دو مانع جدی روبه‌رو است:

- ۱- ناآگاهی و ناآشنایی از این که برای تکامل چه باید کرد؟
  - ۲- نیروهای مزاحم و سرکشی که او را به سوی هوس‌ها می‌کشاند.
- تلاش این دفتر بر آن است تا مهم‌ترین نگرانی‌های جوان را در حرکت به سمت کمال بررسی کند، مهم‌ترین ابهام‌ها و سؤال‌های او را پاسخ گوید، راهنمای خوبی برای او در تشخیص درست مسیر باشد، منطق و فلسفه زندگی را به خوبی به او بنمایاند و او را در پیمودن این مسیر برانگیزد.

عمده‌ترین مقصود این دفتر، ارائه پیام خودشناسی است و اگر توانسته باشد قدمی در شناسایی مخاطب به خود برداشته باشد، خویش را کامیاب و موفق می‌پندارد. حکایت آن کس که خود را و

کمال خود را و ظرفیت‌ها و دارایی‌ها و سرمایه‌های خود را و راه رسیدن به کمال را نشناخته است حکایت آن جوجه عقابی است که زیر بال مرغ خانگی و لابه‌لای جوجه‌های او سراز تخم در آورده بود. در میان آن‌ها به دنبال دانه‌های کوچک، به روی خاک می‌دوید، با آن‌ها بازی می‌کرد و گاه‌گاهی نیز با تلاش و زحمت اندکی پرواز می‌کرد. تا این که بر فراز آسمان بلند، پرنده تیز پرواز عجیبی زیبا و ستودنی دید. او هرگز نمی‌توانست بپذیرد که آن پرنده بلند مرتبه، موجودی از جنس اوست. جوجه عقاب اگر می‌دانست چه میزان قابلیت رشد و استعداد «شدن» در او نهفته، چه بال‌های قدرتمندی برای اوج گرفتن، چه چنگال‌های توانایی برای شکار کردن، چه متقار تیزی برای دریدن و چه چشم‌های نافذی برای دیدن در اختیار دارد، هرگز به زندگی عادی خود رضایت نمی‌داد و به پستی و خواری قناعت نمی‌کرد. روشن است که صرف توجه به خود و آشنایی با استعدادها و توانمندی‌ها نیز برای رسیدن کافی نیست، حرکت برای یافتن کمال و رسیدن به قله، نیاز به تحمل رنج و چشم‌پوشی از پاره‌ای لذت‌ها و مبارزه با نیروهای مزاحم دارد. اما بی‌تردید این خودشناسی انگیزه‌ای پایدار در دل پدید می‌آورد که رنج سفر را می‌زداید و تلخی مبارزه را به شیرینی تبدیل می‌کند.

* مؤلف، نیک می‌داند قطر کتاب و فراوانی صفحات آن مانعی بزرگ برای خواندن آن است، اما توجه به اهمیت مباحث و مرتبه تأثیر آن در ابدیت و سرنوشت انسان کافی است تا حوصله و رغبتی سزاوار آفریند.